

Veleučilište "Marko Marulić" u Kninu
www.veleknin.hr

**IZVEDBENI NASTAVNI PLAN I PROGRAM PREDMETA
"OBITELJSKO PODUZETNIŠTVO"**

1 NAZIV STUDIJA	Specijalistički diplomski stručni studij „Ekonomski i normativni okvir poduzetništva“
2 KOD NASTAVNOG PREDMETA	218620 (OB. POD.)
3 NAZIV NASTAVNOG PREDMETA	Obiteljsko poduzetništvo
4 STATUS PREDMETA	Izborni
5 SEMESTAR	Ljetni – IV.
6 OBLICI NASTAVE I SATNICA	Ukupan broj nastavnih sati - 60

	P-predavanja	V-vježbe	S-seminari
SEMESTRALNO	20 sati	20 sati	20
TJEDNO / 15 tjedana	4 sata nastave tjedno prema izvedbenom planu nastave		

7 ECTS BODOVI	5
8 POVJERA NASTAVE - NASTAVNICI I SURADNICI	Nositeljica predmeta: Ana-Marija Alfrević, univ. spec. oec., v. pred.
9 MOGUĆNOST IZVEDBE NASTAVE NA STRANIM JEZICIMA	Ne
10 NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	- na nastavi - na konzultacijama - elektroničkom poštom - putem oglasne ploče i Web stranice Veleučilišta (moodle sustav)
11 KONTAKTIRANJE STUDENATA S NASTAVNICIMA	- na nastavi - na konzultacijama - elektroničkom poštom (amalfrevic@veleknin.hr)
12 KORELACIJA S OSTALIM PREDMETIMA UNUTAR STUDIJA	- Osnove poduzetništva - Menadžment malih tvrtki
13 PROSTORNI I DRUGI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA	- Nastava (predavanja, vježbe i seminari) izvode se u multimedijalnim predavaonicama Veleučilišta, koje zadovoljavaju sve kriterije za održavanje kvalitete nastave.

14 CILJEVI PREDMETA, KOMPETENCIJE, ISHODI UČENJA I PRISTUPI POUČAVANJA I UČENJA U PREDMETU

14.1 Ciljevi

Upoznati studente(-ice) s konceptom i ključnim odrednicama obiteljskog poduzetništva kroz prizmu njegove uloge i doprinosa razvoju gospodarstva. Analizirati i primijeniti načela obiteljskog poduzetništva, izbora strateškog usmjerenja i poslovnog odlučivanja te modela tranzicije obiteljskog poslovanja.

14.2 Kompetencije

14.2.1 Opće kompetencije

Studenti će nakon odslušanog predmeta i izvršenih svih aktivnosti moći stečena teorijska znanja primijeniti u praksi te razvijati: samostalnost u radu ili u timu, kritični način promišljanja, vještine planiranja, organiziranja, vođenja, rukovođenja, odlučivanja i poslovne odgovornosti, samoinicijativnost i poduzetnički duh, poslovnu kreativnost i inovativni način promišljanja.

14.2.2 Specifične kompetencije

Studenti će nakon odslušanog predmeta i izvršenih svih aktivnosti posjedovati relevantna teorijska znanja o temeljnim pojmovima vezanim za obiteljsko poduzetništvo, njegove specifičnosti i zakonitosti razvoja, upravljanje, poslovno odlučivanje, primjenu i implementaciju strategije poslovanja te različite scenarije nasljeđivanja.

14.3 Ishodi učenja

Očekuje se da će student(-ica) nakon odslušanog predmeta i realiziranih svih aktivnosti moći:

1. Prepoznati važnost i značaj obiteljskog poduzetništva za razvoj gospodarstva (IU1).
2. Identificirati različite aspekte upravljanja obiteljskim poslovanjem, njegove karakteristike i specifičnosti (IU2).
3. Analizirati procese, faze i potencijal razvoja obiteljskih poduzeća (IU3).
4. Prosuditi primjenu adekvatne strategije i način donošenja odluka u obiteljskim poduzećima (IU4).
Primijeniti scenarije nasljeđivanja obiteljskog poslovanja (IU5).

14.4. Pristupi poučavanja i učenja u predmetu

Nastava predmeta „Obiteljsko poduzetništvo“ provodi se kroz predavanja (20 sati), vježbe (20 sati) i seminarsku nastavu (20 sati). Tijekom predavanja studenti(-ce) će usvojiti potrebna teorijska znanja, koja će kroz vježbe i seminarsku nastavu primijeniti i nadograditi kroz analizu konkretnih primjera i obradu tema iz područja obiteljskog poduzetništva. Cijeli proces poučavanja bit će usmjeren na studente (-ice).

Međutim, nastava se može izvoditi i u hibridnom obliku, kombinirajući rad u učionici, individualni rad izvan učionice i e-učenje, koristeći sustav za udaljeno učenje. U situaciji primjene ovakvog oblika izvođenja nastave, studenti će prilikom upisa predmeta biti upućeni na korištenje alata iz sustava.

Točna satnica izvođenja nastave (početak i završetak pojedinog oblika nastave) odrađuje se prema rasporedu nastave koji je istaknut na službenim Internet stranicama Veleučilišta.

15 Nastavne jedinice, oblici nastave

15.1 Izvedbeni nastavni program

"Obiteljsko poduzetništvo"	NASTAVA			
	broj nastavnih sati			
	P	V	S	P+V+S
1. Uvod u nastavni predmet	1			

15 Nastavne jedinice, oblici nastave					
15.1 Izvedbeni nastavni program					
"Obiteljsko poduzetništvo"			NASTAVA broj nastavnih sati		
			P	V	S
1.1	Upoznavanje studenata (-ica) sa konceptom kolegija: ciljevima i sadržajem kolegija po tematskim cjelinama, obvezama i načinom polaganja ispita (kolokviji, ispiti.....) te ispitnom literaturom. Organizacija nastave na vježbama i seminarima, izbor i podjela tema za individualne i grupne zadatke studenata.				
2. PRIRODA I ZNAČAJ OBITELJSKOG PODUZETNIŠTVA		2	2		
2.1	Pojam obiteljskog poduzetništva.				
2.2	Vrste obiteljskih poduzeća				
2.3	Resursi obiteljskog poduzeća.				
2.4	Značaj i uloga obiteljskog poduzetništva u gospodarstvima Hrvatske i Europe.				
3. UKLJUČIVANJE ČLANOVA OBITELJI U OBITELJSKO PODUZETNIŠTVO		4	4	5	
3.1	Uključenost i uloga članova obitelji u obiteljsko poslovanje.				
3.2	Obiteljski poduzetnički pothvat.				
3.3	Interesi obitelji vs. interesi poslovanja.				
3.4	Konflikti u obiteljskim poduzećima – pojam, vrste i izvori nastanka konflikta.				
3.5	Pozitivni i negativni aspekt konflikta u obiteljskim poduzećima.				
3.6	Pristupi i smjernice za uspješno rješavanja konflikata u obiteljskim poduzećima				
4. ŽITOVNI CIKLUS OBITELJI I OBITELJSKOG PODUZEĆA		1	1	1	
4.1	Faze razvoja obitelji i obiteljskog poduzeća.				
5. MENADŽMENT, KULTURA I VODSTVO U OBITELJSKIM PODUZEĆIMA		4	4	5	
5.1	Menadžment i menadžer – pojam.				
5.2	Doprinos menadžera u učinkovitom upravljanju obiteljskim poduzećima.				
5.3	Kultura u obiteljskim poduzećima – pojam i oblici kulture.				
5.4	Vodstvo – pojam i oblici vodstva u obiteljskim poduzećima.				
6. STRATEŠKA USMJERENOST OBITELJSKIH PODUZEĆA		1	1	1	
6.1	Okolina obiteljskog poduzeća – eksterna i interna.				
6.2	Primjena i implementacija odgovarajuće strategije u obiteljskim poduzećima.				
7. ODLUČIVANJE U OBITELJSKIM PODUZEĆIMA		1	1	1	
7.1	Pojam poslovnog odlučivanja u obiteljskim poduzećima.				
7.2	Vrste odluka u obiteljskim poduzećima.				
7.3	Stilovi odlučivanja u obiteljskim poduzećima.				
8. MODEL OBITELJSKOG PODUZEĆA		2	2	2	
8.1	Statički model obiteljskog poduzeća – obiteljska, vlasnička i poslovna dimenzija obiteljskog poduzeća.				
8.2	Trodimenzionalni dinamički model obiteljskog poduzeća.				
9. NASLJEĐIVANJE I ODRŽIVOST OBITELJSKOG PODUZETNIŠTVA		4	5	5	
9.1	Izazovi kod nasljeđivanja obiteljskih poduzeća.				
9.2	Razvoj karijere u obiteljskom poduzeću.				
9.3	Prepoznavanje i priprema „nove generacije“ potencijalnih nasljednika – menadžera i lidera za preuzimanje obiteljskog poslovanja.				
9.4	Prijenos poslovanja i faze procesa nasljeđivanja.				
9.5	Alternative u selekciji potencijalnih nasljednika obiteljskog poduzeća.				
9.6	Tipologija nasljeđivanja vlasništva obiteljskih poduzeća.				
9.7	Ostali modeli prijenosa poslovanja u obiteljskim poduzećima.				
UKUPNO		20	20	20	60

16. OCJENJIVANJE STUDENATA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO AKTIVNOSTI U ECTS BODOVIMA	MAKSIMALNI BROJ OCJENSKIH BODOVA
1. Seminarski rad (analiza konkretnog primjer poduzetničke teme ili studija slučaja iz područja obiteljskog poduzetništva)	1	30
2. Kolokviji I i II/Završni rad	4	70
UKUPNO:		

16.1 Očekivani ishodi učenja i metode poučavanja i vrednovanja

OČEKIVANI ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA

OBITELJSKO PODUZETNIŠTVO

<p>1. Prepoznati važnost i značaj obiteljskog poduzetništva za razvoj gospodarstva (IU1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pojam obiteljskog poduzetništva; Vrste obiteljskih poduzeća; Resursi obiteljskog poduzeća. Značaj i uloga obiteljskog poduzetništva u gospodarstvima Hrvatske i Europe. 	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • vježbe/samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij I ili završni pisani ispit
<p>2. Identificirati različite aspekte upravljanja obiteljskim poslovanjem, njegove karakteristike i specifičnosti (IU2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uključenost i uloga članova obitelji u obiteljsko poslovanje. Obiteljski poduzetnički pothvat. Interesi obitelji vs. interesi poslovanja. Konflikti u obiteljskim poduzećima – pojam, vrste i izvori nastanka konflikta. Pozitivni i negativni aspekt konflikta u obiteljskim poduzećima. Pristupi i smjernice za uspješno rješavanja konflikata u obiteljskim poduzećima. 	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • vježbe/samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij I ili završni pisani ispit
<p>3. Analizirati procese, faze i potencijal razvoja obiteljskih poduzeća (IU3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Faze razvoja obitelji i obiteljskog poduzeća. 	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • vježbe/samostalni zadaci • seminari 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij I ili završni pisani ispit • Izlaganje seminarskih radova, samostalno ili u timu

<p>4. Prosuditi primjenu adekvatne strategije i način donošenja odluka u obiteljskim poduzećima (IU4).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Menadžment i menadžer – pojam. Doprinos menadžera u učinkovitom upravljanju obiteljskim poduzećima. Kultura u obiteljskim poduzećima – pojam i oblici kulture. Vodstvo – pojam i oblici vodstva u obiteljskim poduzećima. Okolina obiteljskog poduzeća – eksterna i interna. Primjena i implementacija odgovarajuće strategije u obiteljskim poduzećima. Pojam poslovnog odlučivanja u obiteljskim poduzećima. Vrste odluka u obiteljskim poduzećima. Stilovi odlučivanja u obiteljskim poduzećima. Statički model obiteljskog poduzeća – obiteljska, vlasnička i poslovna dimenzija obiteljskog poduzeća. Trodimenzionalni dinamički model obiteljskog poduzeća. 	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • vježbe/samostalni zadaci • seminari 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij II ili završni pisani ispit • Izlaganje seminarskih radova, samostalno ili u timu
<p>5. Primijeniti scenarije nasljeđivanja obiteljskog poslovanja (IU5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izazovi kod nasljeđivanja obiteljskih poduzeća. Razvoj karijere u obiteljskom poduzeću. Prepoznavanje i priprema „nove generacije“ potencijalnih nasljednika – menadžera i lidera za preuzimanje obiteljskog poslovanja. Prijenos poslovanja i faze procesa nasljeđivanja. Alternative u selekciji potencijalnih nasljednika obiteljskog poduzeća. Tipologija nasljeđivanja vlasništva obiteljskih poduzeća. Ostali modeli prijenosa poslovanja u obiteljskim poduzećima. 	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • vježbe/samostalni zadaci • seminari 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij II ili završni pisani ispit • Izlaganje seminarskih radova, samostalno ili u timu

16.2 Pohađanje nastave

Redoviti i izvanredni studenti(-ce) imaju obvezu pohađati sve oblike nastavnih aktivnosti - izvanredni studenti(-ce) u iznosu od najmanje 50% predviđene satnice i redovni 70% od predviđene satnice nastave. U slučaju izostanka, student(-ica) je obavezan(-a) donijeti odgovarajuću potvrdu i/ili ispričnicu o opravdanosti izostanka. Redovito pohađanje nastave je uvjet za pristupanje kolokvijima i završnom pisanom ispitu. Predmetni nastavnik kroz evidencije dolazaka studenata (-ica) prati pohađanje svih nastavnih aktivnosti.

16.3 Kolokvij

Testovi provjere znanja studenata(-ica) provoditi će dvama kolokvijima, koji će se organizirati u terminima nastave. Svaki kolokvij sadržava 10 pitanja, koja se različito boduju. Za prolaznu ocjenu po svakom kolokvijju potrebno je ostvariti 50% točnih odgovora, odnosno za oba kolokvija ostvariti minimalno 35 ocjenskih bodova. Maksimalni broj ocjenskih bodova koje student(-ica) može postići na dvama kolokvijima je 70. Ocjenjivanje svakog kolokvija donosi se prema sljedećem kriteriju: izvrstan (5): 90-100% bodova; vrlo dobar (4): 80 do 89,9% bodova-, dobar (3): 70-79,9% bodova; dovoljan(2): 50-69,9% bodova. Ukoliko student(-ica) položi oba kolokvija oslobođen(-a) je od polaganja završnog ispita, a ukupno postignuti bodovi na oba kolokvija računaju se kao bodovi postignuti na završnom ispitu.

aktivnost koja se ocjenjuje	minimalni broj bodova koje je potrebno postići	maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Kolokvij I	17,5	35,00
Kolokvij II	17,5	35,00
Ukupno:	35,00	70,00

16.4 Seminarski rad

Obveza studenta(-ice) je izraditi seminarski rad (analiza konkretnog primjer poduzetničke teme ili studija slučaja iz područja obiteljskog poduzetništva), čiju temu može predložiti predmetni nastavnik ili je slobodno bira student(-ica)/studenti(-ce). Seminarski rad student(-ica) može izraditi samostalno ili u timu, uz obvezu usmenog izlaganja, prema predviđenom terminskom planu, nakon čega slijedi grupna diskusija. Minimalni broj ocjenskih bodova koje je moguće postići je 15, a maksimalni broj ocjenskih bodova je 30. Ocjena seminarskog rada donosi se prema sljedećem kriteriju: izvrstan (5):90-100% bodova; vrlo dobar (4): 80 do 89,9% bodova-, dobar (3): 70-79,9%, bodova; dovoljan(2): 50-69,9% bodova. Izrađen, izložen i pozitivno ocjenjen seminarski rad je uvjet za izlazak na završni pisani ispit.

Aktivnost koja se ocjenjuje		minimalni broj bodova koje je potrebno postići	maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Izrada seminarskog rada (pismeni dio):			
Kriteriji:	- Seminarski rad sadržava sve potrebne elemente koji su opisani u uputama za njegovu izradu;	3	6
	- Strukturirano i jasno izložen predmet teme koja se razrađuje;	3	6
	- Jasnoća i primjerenost u argumentiranju zaključka, kritičnog promišljanja.	3	6
Izrada seminarskog rada (usmeni dio):			
Kriteriji:	- Usmena prezentacija zadatka (ciljevi i struktura prezentacije jasno i sadržajno izloženi, komunikacijske vještine)	3	6
	- Uključivanje kolega(-ica) u diskusiju i odgovori na njihova pitanja	3	6
UKUPNO:		15	30

16.5 Završni ispit

Ukoliko student(-ica) na oba kolokvija nije postigao(-la) minimalni broj bodova (35), ima obvezu pristupiti završnom (pisanom) ispitu. Završni (pisani) ispit sastoji se od 15 pitanja. Svako pitanje nosi različiti broj bodova. Za prolaznu ocjenu potrebno je odgovoriti na 50% točnih odgovora, odnosno ostvariti najmanje 35 ocjenskih bodova. Maksimalni broj ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti je 70, odnosno 100% ostvarenih točnih odgovora. Ocjenjivanje završnog (pisanog) ispita donosi se prema sljedećem kriteriju izvrstan (5):90-100% bodova; vrlo dobar (4): 80 do 89,9% bodova-, dobar (3): 70-79,9% bodova; dovoljan(2): 50-69,9% bodova.

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Završni (pisani) ispit	35,00	70,00
Ukupno:	35,00	70,00

16.6 Konačna ocjena

Konačna ocjena predstavlja zbroj bodova koje je student(-ica) ostvario(-la) izradom i usmenim izlaganjem seminarskog rada, položenim kolokvijima (2) ili na završnom pisanom ispitu. Konačna ocjena formira se temeljem svih pokazatelja nastavnih aktivnosti koje se vrednuju:

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Seminarski rad	15	30
Kolokvij I i II /Završni pisani ispit	35	70
Ukupno:	50	100

Konačna se ocjena donosi prema sljedećem kriteriju:

- **A** – od 90 do 100% ocjenskih bodova od ukupno 100
- **B** – od 80 do 89,9% ocjenskih bodova od ukupno 100
- **C** – od 70 do 79,9% ocjenskih bodova od ukupno 100
- **D** – od 60 do 69,9% ocjenskih bodova od ukupno 100
- **E** – od 50 do 59,9% ocjenskih bodova od ukupno 100

Brojčani se sustav ocjenjivanja uspoređuje s ECTS - sustavom na sljedeći način:

ECTS sustav ocjenjivanja	Brojčani sustav ocjenjivanja
A	Izvrstan (5)
B	Vrlo dobar (4)
C	Dobar (3)
D	Dovoljan (2)
E	

Studenti moraju skupiti minimalno **50%** ocjenskih bodova kako bi dobili prolaznu ocjenu.

16.7 Napomene

Pravilnikom o studiranju kao i drugim aktima Veleučilišta "Marko Marulić" u Kninu poblizhe su uređena pravila studiranja za redovite i izvanredne studente na stručnim studijima koje ustrojava i izvodi Veleučilište "Marko Marulić" u Kninu kao i praćenje kvalitete studija.

17 LITERATURA / WEB STRANICE

Obvezna literatura:

Kružić, D., Bakotić, D., Bulog, I., Dulčić, Ž., Glamuzina, M., Klepić, Z., Lovrinčević, M., Mihić Ostojčić, A. (2016) Obiteljsko poduzetništvo. Sveučilište u Mostaru, Ekonomski fakultet, Mostar i Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split.

Kružić, D., Bulog, I. (2012) Obiteljska poduzeća – životni ciklusi, nasljeđivanje i održivost. Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split.

Preporučena literatura/web stranice:

Mezulić Juric, P., Alpeza M. (2017) Izazovi prijenosa poslovanja u malim i srednjim poduzećima, CEPOR, Zagreb.

Alpeza, M., Grubišić, N., Mikrut, M. (2015) Business Transfer Barometar Hrvatska, CEPOR – Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva, Zagreb

Raspored ispita:	datum	Vrijeme	prostorija
Zimski ispitni rok	Prema rasporedu	Prema rasporedu	
	Prema rasporedu	Prema rasporedu	
Ljetni ispitni rok	Prema rasporedu	Prema rasporedu	
	Prema rasporedu	Prema rasporedu	
Jesenski ispitni rok	Prema rasporedu	Prema rasporedu	
	Prema rasporedu	Prema rasporedu	